

ОКТАБРЬ

7
суббота
1939 он
№ 232 (2922)
Сэн 10 мнгэ

БҮРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-ийн Б.М.
Обкомой ба
БМАССР-ай Верховно
Соведэй Президиумай
ОРГАН

Малажалай фермэнүүдье комплектовалгын шийдэхы бара

Гурбан харын саад тээ СССР-ай Совнарком ба ВКП(б)-ийн ЦК болбол «колхозуудта общественнэ малажалы хөгжүүлэх талар хамжээбуулганууд тухай» тогтоол абаһан байна. Колхознигуудай оломилионно масса болбол колхозно байгуулалтыг саашадан хөгжүүлэх абадалда зориулагдан, энэ тогтоолыг туйлай эхэ дээшлэлээр угтаба. Колхозуудта общественнэ малажалы хөгжүүлэх талар эхэ хүдэлмэри манай орон соо үргэнээр ябуулагдажа байна.

Колхозуудта шэнэ фермэнүүдье эмхидхэлгэ, байһан фермэнүүдье үргэхэлгэ ба бүхэжүүлгэ тухай мэдээлэлүүд ороной зүг бүхэн-дөө ороно. Сентябрь ба октябрь хадаа фермэнүүдье комплектовалгалта шийдэхы баранууд болоно гэһэн тухай СССР-ай Совнаркомой ба ВКП(б)-ийн ЦК-гэй заабаринууд хадаа энэ талар тон эхэ үүргэ эзэлһэн байна. Партийна организацинууд, советскэ ба газарай организацинууд хэрэгтэе большевикскоор ороһон, газарнуудта хаа-хаанаа, колхозууд болбол колхознигууд ба колхозой членбэшнүүдтэе малнуудыг худалдан абадал малажалай шэнэнүүд барилдатуудыг үргэхэлгэдэ дөтөлгөөнээр ороһон, малаа тэжээлээр хангадаг боложо байна. Гурбан минта шахуу шэнэ фермэнүүд Украиндаа эмхидхэгдээ. Днепрпетровско областин колхозууд болбол үнөөдэ ба тугалнуудыг худалдан абаһан планые 97,7 проц. хонидыг абаһыг—265 процент дүүргэбэ.

Колхозуудта общественнэ малажалы хөгжүүлэх тухай оролдолын образцын Бурят-Монгольскэ АССР-ай Түнкэнэй райком харуулаа. Партийн энэ райком болбол СССР-ай Совнаркомой ба ВКП(б)-ийн ЦК-гэй тогтоолыг колхозууд ализэргээр дүүргэжэ байһаныг шалгаа. 21 колхоздо бүт-тэн шэнэ фермэнүүд эмхидхэгдэ байна, 21 колхозуудта айл эмхидхэгдэнхэй гэжэ алдэбэ. 41 колхозуудта (43-аа) хонидой фермэнүүд бии. Колхозууд болбол энэ хадаа түрүүлхэнхэ үбэлхэ хоёр ба гурба дахин сабшаа, сийсэ дарагын плание 107 проц. дүүргэбэ, бүхы малнуудта тэжээлээр ангаа. Окнискэ хоншуйн колхозууд болбол хоёр жэлдэ хүрхөөр шахуу тэжээлэй запас байгуулаа. Малажалай барилганууд район соо үсүд дүүргэгдээ. Энээнэй шалгалтын итогууд хадаа партийн районно комитетэй пленум дээрэ тэсгэгдһэн байна.

Түнкэнэй районий жэшээ болбол фермэнүүдье комплектовалгын амжалтанууд хадаа түб-тэн түрүүлдэ зүб, конкретэ хүтэлбэриһөө, дүүргэлтэе найнаар шалгалтааа дүлддана гэһэн тэрэ бодото. Үнэниг үшөө ба үшөө дахин баталан харуулаа. Малажалда, арадай ажахын бусад халбаринуудад агли, самотек тэсгэггүй хэрэг гэжэ. Амжалта хараа хэзээдэмшэ өөрөө эрэдэггүй—тэрэниг олодог юм. Гэбшье, Ярославскэ, Ивановскэ ба бусад областинуудта мартаа, эндэ фермэнүүдье комплектовалгалта самотек ороулгатаа ба СССР-ай Совнарком ба ВКП(б)-ийн ЦК-гэй тогтоолтой томилогдохоной хүүлээр хоёрараааа үзүү боложо эмхидхэгдһэн байна. Шэнэ фермэнүүдье эмхидхэлгэ ба бутархай жэжэһэн фермэнүүдье комплектовалга эндэ тон хангалтагүй темпээр ябаһа. Фермэнүүдье шийдхэлгэдэ нутаг-тай организацинуудай нимэ хангалта хадаа комплектовалгын плание талдахын аюулда оруулга гэжэ эл. Ярославскэ областин колхозуудай 45 процентһаа хадаа шалгалтыг товарно фермэнүүд дээрэ 10-10-аа олон бэшэ үнөөд-тэй байна гэжэ хэрбээ хангуулаа, энэ хадаа общественнэ малажалай хөгжүүлгэдэ ямарар хараг-дэ байһанигшэ ойлгоходо бар-дэ бэшэ байна.

Хүдөөгүй удааралыг гарган, Удмуртскэ АССР-ай Нарком-мэй позици тон эрид критикэдэ ороһон байна. Удмуртскэ Нарком-мэй болбол комплектовалгын малажал талар СССР-ай Нарком-мэй тухайта интрукцинууд ба интрукцинуудыг гурбан хараа хуулаа хууһан байна. СССР-ай Совнаркомой ба ВКП(б)-ийн ЦК-гэй энэ оной июлин 8-най сентябрийн 16-най үдэрүүд-тэй хоёр тогтоолууд оо-хүдэл-мэри программа ба тэрэнигшэ интрукцинуудтай тодор хэр-эгдһэн байгааһыг наа, Удмур-

тин Наркомзем болбол специа-ла саархануудыг хоол эржэ хуу-гаа гэжэ юуб гэхэдэ, хараад үзэгтүлдэе, «энээнгүйгөөр шэнэ фермэнүүдье эмхидхэлгэ хаатаха байна хаям».

Фермэнүүдье комплектовал-гада алдуу хэлгэһэ нутагтай ор-ганизацинуудыг бүхы хамжээ-гээр хэргүүлэхэ шухала. Нюта-гуудтаа абтаһан мэдээлэлүүдхэ бодожо үзэхэдэ, тоо толгойн ми-нимум тухай парти ба правитель-ствын тон али тодо заабаринуудыг зарима газарнуудта тон бур-уугаар ойлгодог, минимуме норма гэжэ ойлгожо, энээнине хэтрүүл-хэ абадалы үзүү хэрэг, хазай-руулга гэжэ гэн алдадаг байна. СССР-ай Наркомземэй малажалай главно управленидэ Башкирскэ АССР-ай Наркомземэй орологш-нүхэр Муратовай альгэһэн бэш-гэ энэ талар эхэ характерна байна. «Ехэ малай тоо нормоһоо эхээр хэтрүүлһэн абадалнууд зарим колхозуудта бии гэжэ нү-хэр Муратов эхэ ханаагаа зобон-хойгоор бэшэ. Обществнэ ма-лажалай нимэ ургалтанууд ба хөгжэлтэе гансал найшаамаар гэжэл даа. Гэбшье, зарим хү-тэлбэрилэгшэд ондоогоор бодоно. Тогтоогдохон минимумһаа үзүү олон малтай фермэнүүдэй малаар фермэнүүдье комплектовалаха тон бурруу зам дээрэ гараһан, нимэ хүдэлмэрилэгшэд Татарта олодо-г гэжэ, биднэр бэшэһэн байнабди. Нимэнүүд фактууд тухай «Ле-нинградскэ Правда» баһал мэдээ-сэе. Малнуудыг түрүү колхозууд-даа абажа, хожомдохон колхоз-уудта абааһаа эхэ «план» Ле-нинградскэ областин Мчинскэ райондо зохгодохон байна. Ма-лыг нийжэ «тэгшгэһэн хубаарилал-га» хадаа парти ба правитель-ствын директивуудтай адилдха-маар гэжэ гү? СССР-ай Совнар-ком ба ВКП(б)-ийн ЦК болбол колхозуудта ондоо, тон зүб зам рекомандовалаһан байна, гэбэл, энэ сагай торшо соо (т. х. октя-брь ба сентябрь Ред.) шухала хэр-гэтэй тоной залуу ба эхэ мал-нуудыг колхознигууд ба колхозой членбэшнүүдхэ, мүн совхозууд ба бусад организацитай олохо...»

Мчинскэ ба тэдэндэ адли хү-тэлбэрилэгшэдэй практика хадаа общественнэ малажалыг сохихо, хорото, антиколхозно практика гэжэ гэжэ элрүүлэн хэлһэнэй хэрэг үгы байна. Малажалай бүхы фермэнүүдье бултын адилд-хаха тухаа оройлошье хэлсэгдэ-нэ бэшэ. Харин, биднэр болбол хожомдохон фермэнүүдье түрүү фермэнүүдэй хамжээдэ хүртэр та-хын түлөө, колхоз бүхэнэй омор-горхойл предмет болохо, түрүү фермэнүүдье саашааа хөгжүүл-хы ба бүхэжүүлхын түлөө бай-набди.

Залуу малнуудыг хамагаала-хын түлөө тэмсэлэе мүн ябуула-ха хэрэгтэй. Малай стойлово байрада орол-гын ба тэжээлээр, дулаан бай-раар хангагдһан байха ёһотой үе—үбэл дүтэлжэ байна. Гэбшье, дулаан ба садхалан үбэл-жалгыг бэлдэхын түлөө харюу-саха бодол үшөө дутамаг байна. Гүрүндэ улагата мяха тухаа-лыг колхозуудай дүүргэлгэдэ мя-хы орооһор андалдаха абадал хадаа СССР-ай Наркомзагай зүб-шөөлөөр гансал тусгаар услови-нуудта хөгдөжэ болохо гэжэ мэд-дэжэ. Тиймэһээ, фермэнүүдье комплектовалахын хажуугаар «1942 ондо, плангаа нэгдэхэ ба хоёрдохы кварталнууд соо, мяха тухаагын плание дүүргэл-гэдэ хүрхөөр тооной малнууд-дыг, малажалай фермэнүүдхэ эхэ малай тооо хороонгүйгээр, шахалгада оруулаха абадалыг хан-гаа» шухала.

1939 оной сентябрийн 17-до хэлһэн үгэ дотороо Советскэ правительствын толгой В. М. Молотов болбол манай арадай ажахын бүхы участогууд дээрэ үнэн сэхээр ба баатарараа ала-хыг советскэ арадыг урлалһан байна. Энэ урлал хадаа колхозно деревнидэ халуун байшаал олоо, мүн манай бүхы орон соохидол адли, колхозно деревнидэ туйлай эхэ политическэ дэшлэл үзэгдэ-нэ. Колхознигуудай шагшадал-тай ба энхэ амагалан байдалай саашанхы ургалгын, манай оро-нигэ бүхэжүүлгын гол источни-гуудай нэгэн болохо, колхозууд-дахы общественнэ малажалыг урагшан ябуулахын тулада, энэ хүсэтэ дэшлэлэе хэрэглэхэ хэр-эгтэй. («Правда» түрүү бэшгэ).

Турчин Гадаада хэрэгүүдэй министр господин Шюкря Сараджоглу москва ерэбэ

ГОСПОДИН ШЮКРЮ САРАДЖОГЛУ ГЭГШЭТЭЙ, СССР-ай ОБОРОНЫН АРАДАЙ КОМИССАР СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ МАРШАЛ НВХ. К. Е. ВОРОШИЛОВ УУЛЗАБА.

Энэ оной сентябрийн 3-да, Советскэ Союзай маршал, СССР-ай оборонын Арадай Комиссар нүх. К. Е. Ворошилов болбол Турчин онсо ба бүрин эрхэтэ посол гос-подин Али Хайдар Актэй гэдэгтэй үдэшлэгээр ерһэн Турчин Га-даада хэрэгүүдэй министр гос-подин Шюкря Сараджоглу гэг-шэтэй уулзаба.

ГОСПОДИН ШЮКРЮ САРАДЖОГЛУ ГЭГШЭТЭЙ, СССР-ай ГАДААДА ХУДАЛДААНАЙ НАРКОМ НВХ. А. И. МИКОЯН УУЛЗАБА.

Энэ оной сентябрийн 3-да, ССР Союзай Гадаада худалдаанай Ара-дай Комиссар нүх. А. И. Микоян хадаа Турчин онсо ба бүрин эрхэ-тэ посол господин Али Хойдар Актэй гэдэгтэй үдэшлэгээр ерһэн Турчин Гадаада хэрэгүүдэй ми-нистр господин Шюкря Сарад-жоглу гэгшэтэй уулзаба.

Литвын Гадаада хэрэгүүдэй министр господин Урбисе гэгшэтэй нүхэр Молотов уулзаба

Энэ оной сентябрийн 3-най үдэшлэг, нүх. Молотов хадаа Литвын Гадаада хэрэгүүдэй ми-нистр господин Урбисе гэгшэтэй бесэдэ хэбэ. Бесэдэ, нүхэд Сталин, Потем-кин, Литвэдэхи СССР-ай хэрэ-гүүдтэ найдагдһамал нүх. Поздня-ков, мүн Москвада байдаг Литов-скэ посланник господин Наткеви-чүс байлсавад.

Франци ба германийн хоорондохы воениэ ябуулганууд тухай «Тан» газедтэ

Брюссель, октябрийн 4. Зингрилын лининүүд дээрэ агаар-рай ёһотой сохилдоонууд болобо гэжэ англискэ информацийн министрство мэдүүлэ гэжэ францүзскэ «Тан» газет бэшэ. Англискэ 5 разведывательна са-моледууд хадаа «Мессершмидт» типын германскэ 15 истребитель-нүүдтэ эсэргүүсэн 35 минутын торшо соо тэмсэһэн байна. Хоёр талаааа гэмтэлнүүд бии.

США-гэй тихо океанска эрбейн патрулалга

Нью-Йорк, сентябрийн 3. Юнайтед пресс агентствын мэдээ-сэһэнэй ёһоор, США-гэй тихо-океанска эрбейн патрулировани эмхидхэгдэбэ. Эрбейн патрули-ровалажа байһан корабльнууд хадаа Галайскэ аралнуудта база-тай байна. Патрулированида 40 крейсериүүд, эсминцүүд ба «Энтерпрайз» авианосцууд ха-баадаа.

ГЕРМАНСКА АРМИИНЫ ВЕРХОВНО КОМАНДОВАНИИНЫ МЭДЭЭСЭЛ

Берлин, октябрийн 4. Гер-манска армийн верховно коман-довани болбол доро дурсагдһан мэдээсэлэе толилобо: Зүүн тээ, урлада байһан де-маркационной линийн ба мүн тэр-эшлэн Германи ба СССР-ай гүрэнэй интересүүдэй хоорондохы Шөнэ хилин хоорондо байһан территории сээрлэхэ үедэ, поль-ско армийн хандаргагдһан части-нуудтай тулалдаан болоһон байна.

АНГЛИЙСКА-ИНДИЙСКЭ ХАРИЛСААН

Лондон, октябрийн 4. (ТАСС). Европекэ дайнаар дамшардан, англо—индийскэ харилсаанай хур-садан абадал хадаа Лондондо эхэ тревога татаба. Англискэ хэблэл хадаа энэ асуудалда эхэ хонирхол гаргана. Англискэ правительство бол-бол Индин хунгагдһамал хүтэлбэ-рилэгшэдэ бүри хүсэд эрхэнүүд-дэ хаяа гарангироваалаха ёһот-той гэжэ «Дейли Геральд» газет түрүү бэшгэ соогоо хэлэ. «Бид-нэр болбол, газет бэшэе, 1914 онһоо 1918 он хүртэр индусуудай үзэһэн жертвыг үшөө харюула-гүбди». «Манчестер Гардиан» газедэй политическэ корреспондент бол-бол, Инди ба Бирмын хэрэгүүдэй министр Зетланд хадаа пра-

Баруун фронт дээрэ

Париж, октябрийн 4. Гавас-агентство хадаа октябрийн 4-най үгдөөгүүр Парижда толилогдохон, воениэ ябуулганууд тухай ком-мюнике дамжуулаа.

ЭСТОНИДО, СССР-ай ВОЕННЭ ДЕЛЕГАЦИ

Таллин октябрийн 4. Ок-тябрийн 2-ой үгдөөгүүр, Совет-скэ Союзай воениэ делегаци бол-бол хоёрдохы рангын командарм Мерешков толгойтойгоор Таллин-да ерэбэ.



Баруун Белоруссийн гороуд ба селонуудта. ЗУРАГ. ДЭЭРЭ: Улаан Армиин танкист-нууд болбол Ракоскэ городой улидануудай нэгэндэнь ябана. Левшиной фото (Союзфото).

ИРКУТСКЭ БА ЧИТИНСКЭ ОБЛАСТЫНУДАЙ СОЛОВЬЯНЦИДАА ТҮРҮҮ ХҮҮРИ ЭЗЭЛГЭ

Колхозуудта большевистскэ туһаламжа үзүүлнэ

Ново-Селенгинск. (Телефоноор абтаба). Селенгын аймагтай цент-рдохы организацинуудай хүдэлмэ-ришэднөө бригаданууд эмхидхэг-дэжэ, таряа хурялга, сомолго, со-хилго, гүрүндэ таряа тухаага ба мүн намарай пар хахалагдан-дэ колхозуудта туһаламжын тула гаража байна.

Жэшээлхэдэ, сентябрийн 29-нэй үдэр 4 бригаданууд эмхид-хэгдэжэ, Юрөгэй, Тамчын, Зүй-хүтэйн ба Селендумын сомонууд-тай колхозуудта гараад хүдэлмэ-рилжэ байна. Эдэ бригаданууд-дай зорилгонь хадаа, таряа ху-рлялга, сомолго, сохилго ба гүр-үндэ таряа тухаагыг октяб-рийн 10 болтор, намарай пар ха-халамжэ октябрийн 5 хүртэр хахалгыг ёһотой байна. Энээнһээ гадна, малай үбэлжэлгэдэ бэлд-хэлэй хүдэлмэриг октябрийн 15 болтор хүсэд дүүргэхэ гэхэн зор-илгыг урдаа табилаа.

Колхозуудта туһаламжын тула бригадануудыг эмхидхэлгэ хайн инициатива мүн. Юрөгэй сомон-до гараһан бригада (бригадирань нүх. Зирных—райдрэвны эрхи-лэгшэ) болбол өөһөдтөө даалгагдан-хан хүдэлмэринүүдэ дүүргэггүй сагтаа бусахагүйбди, эдэ хүдэлмэ-ринүүдье дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаар тэмсэхэбди гэ-жэ уялга абаад, бусад бригада-нуудта социалистическэ соревнова-нида уриһан байна. Тамчын сомосоведтэ гараһан бригада (бригадирань нүх. Ол-зоев), Селендумын сомосоведхы бригада (бригадирань нүх. Ку-туров) хадаа, нүх. Зирных гэгш-ын бригадинхидай урлалыг ха-луунаар угтаад, даабарита хүдэл-мэринүүдэ саг соонь дүүргэжэ районойгоо колхозуудыг респу-блика дотороо түрүү хуурида гар-гахэ гэхэн уялга абаһан ба мүн-нөө колхозуудай полонууд дээрэ-бусаалам инициативтайгаар хү-дэлмэрилжэ байна. Гадна, Тамчын зооветтехнику-май хурагшад ба хурагшадтай коллектив, мүн Юрөгэй ба бэшэ бэшэ хууруулинуудай багша-нар ба хурагшанар болбол ама-ралтынгаа үдэрнүүдтэ дүгнэгөө колхозуудай полонууд дээрэ га-ража, намарайн хүдэлмэринүүд-тэ тон эхэ туһаламжа хүргэнэ. Аймагтай центрдохы организа-цинуудай коллективүүдхэ ба хууруулинуудхэаа туһаламжа аба-һан колхозуудта хүдэлмэринүү-дэнь эршэмтэйгээр ябуулагдана, социалистическэ соревновани ба стахановскэ методээр ажалалга үргэнээр дэлгэрүүлэгдэнхэй.

Оперативна хэмжээ юунда абтанагуйб?

Загарай. (Телефоноор абтаба). Ажалаа найнаар эмхидхэнэй, социалистическэ соревнованиг үргэнээр дэлгэрүүлжэ, агитацион-но-массова хүдэлмэриг больше-вистскэ ёһоор табига шадаланай-гаа результадта, зарим колхозууд болбол посевой хүдэлмэринүүдье амжалтатайгаар дүүргэбэ. Жэ-шээлхэдэ, Додо-Курбин сомоной, Ворошиловой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүх. Бадаев), Додо-Курбин сомосоведэй, «Шэ-нэ-зам» колхоз (түрүүлэгшэнь нүх. Тагаров) болбол таряанай ху-рлялгы аймаг соогоо түрүүлэн дүүргэбэ, мүнөө таряанай сомолго ба сохилгын хүдэлмэринүүдэнь эршэмтэйгээр ябуулжа байна. Эдэ колхозууд болбол орооһон культурануудай ургаса хурялга-дахы түрүүлшын хүдэлмэринүү-дье амжалтатайгаар ябууланай-гаа результадта, натуроплатыг ба үрлэнэй сүда бусаалгыг пла-найгаа ёһоор сүм дүүргэбэ. Гадна, Додо-Курбин сомосове-дэй, Сталиной нэрэмжэтэ (түрүү-лэгшэнь нүх. Дампилов), Аса-гадай сомосоведэй, «Улаан-малан» (түрүүлэгшэнь нүх. Цыденор-жеев) колхозууд таряанай сомолго ба сохилгын хүдэлмэринүүдээр найн жэшээ харуулаа. Гэбшье, энэ үдэр хүртэр, гүрүндэ нэгашэ килограмм таряа тухаагаагүй байна.

Будеев. Аймагтай зарим колхозууд, тар-яанай хүдэлмэринүүдээр хожом-долтой ябананин, районно хү-тэлбэрихы организацинуудта али мэдэгдэжэ байбашье наань, эдэ хүдэлмэринүүдье хурдаахын тула оперативна хэмжээябуулга юунда абтадаггүй гэжэбэ?

5500 бухал таряа сохибо

Зэдэн аймагтай, Дөрөстэйгэ сомон-ой, «Социализм» колхоз хадаа урда жэлнүүдтэ хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдээрэ эхээр хожом-дожэ, аймаг соогоо хуулушын хуу-ри эзэлдэг байгаа. Үнгэрэгшэ ха-барай тарилгын үдэ нүх. Данса-рунов болбол түрүүлэгшээр ху-нгагдажа, мүнөө хүдөөажын хүдэлмэринүүдье амжалтатайгаар ябуулжа байна. Ушар юуб гэхэдэ, бүүлэй мэдээгэй ёһоор 5500 бухал таряа сохиһон ба бэшэше хүдэлмэринүүдээр түрүү колхоз-уудхэаа хожомдохонгүй.

Энэ колхоз болбол хүдөө ажа-хын хүдэлмэринүүдээрэ найн показателнуудыг яаж туйлааб? Бригадануудай ба эвеногуудай дунда Сталинскэ Гурбадугаар Табанжалэй нэрэмжэтэ социали-стическэ соревнованиг үргэнээр дэлгэрүүлжэ шадалан ба стаха-новскэ методээр ажалалгыг саг бүхэндэ хэрэглэһэн байна.

Б. Бадмаев.

ИРКУТСКА БА ЧИТИНСКЭ ОБЛАСТЫНУУДАЙ
СОРЕВНОВАНИДАА ТҮРҮҮ НҮҮРИ ЭЗЭЛЭЙ

Эрдэм хубилтанууд эрэгдэнэ

Мухар-Шабэр, октябрь 5. (Манай спецкоррпо). Мухар-Шабэрт хурялгын бүх хуудал мөрийнүүд удааруулагдахад гадна, гүрэндэ тариа тушаалга мүн лэ хангалтагүйгөөр, эмхигүйгөөр ябуулгана. Тариа тушаалгын план аймаг дотороо мин 20-оод процент дүүргэгдэнэ хэй. Олонхи колхозууд ба тэднэй хуудалбарилгашад хадаа гүрэндэ тариа тушаалгын шухала хэрэггэ хэрэгсэгээгүй ба тэрэндэ ёһото бэлдхэл хангаагүй дээрэһээ, тариа тушаалгаар хамангаа гээгдэжэ байна. Хүдэлмэрилжэ байһан 32 автомашинуудань, 1000 гаран мориудань хүсэл бэшээр хэрэгсэгдэнэ. Зарим колхозуудань ба эдхэгын пунктнуудта мүүсортн тариае абаашажа голуулна, тэрэгээрээ дэмь абадалнуудыг, гаргашуудыг ушаруулна. Мүн, зарим колхозууд мөшөгүүдээ хүсдөөр бэлдхэггүй дээрэһээ, машинуудта хэдэн часаар барина, заримдаа хооһор бусаана. Имэ үзэгдэлнүүд, илангаа Зандинай с/советей, Кировай нэрэмжэтэ, Хонхолой сомоной, XVII партсездын нэрэмжэтэ (правленин түрүүлгшэ нүх. Гуревон), М-Шабэрай сельсоветей, Ворошиловый нэрэмжэтэ (правленин түрүүлгшэ нүх. Варфоломеев Тимофей), Хара-Шабэрай сомоной «Путь Октября» (түрүүлгшэ нүх. Полянский) г. м. колхозуудта үзэгдэнэ. Кировай нэрэмжэтэ колхоз болбол хамта 160 мөшөгүүдэ бэлдхэгэ ёһотой аад, 80-шье мөшөгын бэлдхэггүй байна. Колхозойн түрүүлгшэ нүхэр Чеботарев болбол октябрийн 2-ой үдэр аяар 80-аад километрөөс ерөн 3 тоннан машинэ мөшөгүүдөө хооһор бусаагаа. «Путь Октября» колхозой

мешкотарнуудань сээр бэшэ, тариань нойтоц, шийгтэй байдаг. Мүнөө, тариа тушаалгын планнэ арай гэжэ 8 процент дүүргэдэ байһан, Сутайн с/советей, Карл Марскай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлгшэ нүхэр Армивов) болбол энэ шухала хэрэггэ хэрэгсэггүй, энээндэ амагалангаар хандаха ушарнууд үзэгдэнэ. Мүн, Шэнэ-Заганай сельсоветей, XVIII партсездын нэрэмжэтэ (түрүүлгшэ нүх. Симухин), Цолгын с/советей, Сталиной нэрэмжэтэ (түрүүлгшэ нүх. Сангаев), Никольско с/советей, «Красный Партизан» (түрүүлгшэ нүх. Иванов). колхозууд тариа тушаалгые ехэ аали тэмтэйгээр, эмхигүйгөөр ябуулна. Гадна, Хонхолой автотриад (начальнигын нүхэр Русанов А. П.) болбол тариа тушаалгада активнаар хабдаалсангүй. Тариа зөөлгэдэ хабдааха ёһотой 11 автомашинуудань заримдаа горючагүй, заримдаа эмдөрн ушарнууднаа хүдэлмэрилдэггүй байна. Мүнөө, энэ 3 тоннан 4 машинанууд резинггүйнөө хэдэн наараа хэбтэжэ байна. Энэ автотриад болбол олонхи машинуудта тариа зөөлгэдэ томилоо наа, тариа тушаалгые нааар дүүргэжэ шадаха байна. Тариа зөөжэ байдаг, 80 километрта 2 рейснүүдэ хэдэг шофер-комсомольцууд (Карпов, Демченко ба бусад) эндэ олон.

Мухар-Шабэрай аймаг болбол гүрэндэ эрхм тариа тушаалгые, парти ба правительствын тогтоон болзорт дүүргэхэ бүх аргабайдалтай. Мухар-Шабэрай аймагай, илангаа райполнаркомагай хуудалбарилгашад болбол тариа саг соонь тушаалгада эрдэм хэрэгсэгүүдэ аба ёһотой байлгатай.

Д. ЛУБСАНОВ.

„Эрдэм“ совхоздо хуряалга удааруулагдаа

Манай республикын колхозууд болбол «лютеценс»-0,62» шенинцэ, «золотой дождь» овес, «червонец» ячмень, «стахановец» пшеница, «капитал» горох г. м. ороһото культурануудай үрхыне «Эрдэм» совхоздо абаа.

Тингэбэшье, хамта 3079 гектар таряалантай энэ совхоз болбол мүнөө жэлэй ургаса хуряалгые удааруулжа байна. Мүнөө, энэ тарялгын плошадийн 90 проц. хуряагдаа байна. Гадна, мүнөө оройдоо 4667 центнер таряан гүрэндэ тушаагдаа. 1 гектар ургасаа 2-3 килограмм ороһон адхаража гээгдэнэ.

Эдэ бүхэ хадаа комбайнуудай хоо дутамагаар хэрэгсэгдэнэ дээрэһээ, даалгалан худалмэрийн дүүргэлтын шалгалтыг

хангаагүйнөө боллоо. Комбайнуудань аяар 59 комбайн—үдэр дэмь байһан юм. Мүн, тракторнуудань холд эмдэрлэг. Комбайн бүнкернөө тариае саг үргэлжэдэ зөөлгэ эмхидхэгдэггүй. Мүн, энэ агитационно-массова хүдэлмэри үргэнээр ябуулганагүй байгаа. Ханын газед регуляра гарадаггүй. Эдэ фактигуудэ нарын нягтаар шягээжэ хаража үзөөгүйнөө энээндэ шухала ыводуудыг хээгүй дээрэһээ, совхозой директор нүх. Вершинин, политделейн начальник нүх. Михайлов гэгшэд ургасынгаа хуряалгые удааруулба.

Совхозойхид хадаа ургасала ойрын үдэрнүүдтэ найн шаартайгаар хуряажа абхань шухала.

Д. СЕЛЕНТИНСКИЙ.

Харгы барилгадахи таһалдалнуудыг усадхаха

Советскэ засагай байһан жэлнүүдэй торшо соо, Бурят-Монгол хадаа автомашин ба морин харгинуудай эхэмгэ сетинүүдэй болобо. Энээнне революциин урда тээхн гэтэй сацуулбал, танигдашагүйгөөр ургалан байна. Тинмэ дээрэһээ, харгын барилгада зөөри номологдо хадаа жэлнээ жэл бүхэндэ ехэ болоно, мүн шэнэ, найнаар хэгдэн автомашин ба морин харгинуудай километрнүүдэй тоо ургана. Автомашин ба морин харгинууд болбол манай оройной арадай бүх ажахыда, культурина-ажыхын ба оборонно тоо хандушартай байна. Энэ болбол погранична республика болохо Бурят-Монгодо тусгаар ехэ удхашанартай.

Мүнөө, түмэр замай үсөөхэн сетинүүдтэй байһан Бурят-Монгодо автомашин ба морин харгинууд угаа ехэ хэрэгтэй, энээнне Сталинска табанжэлнүүдэй торшо соо, тон ехээр ургалан автомашин ба морин ашаанууд эрэнэ, энээнне, тэршэлэн, республикын арадай бүх ажахын интересүүд ба оройной оборонын шадабари эрэдэг байна.

Автомашин ба морин харгинуудай барилгада, тэрээнне реконструкциягдэ, заабарилгандыг, гурбадугаар табан жэлэй план соо, угаа ехэ анхал хандуулагдаһан байна.

ВКП(б)-эй XVIII съездын тогтоомжнуудта-ингэжэ хээгдэнэ: «Городуудта, түмэр замай станцинуудта ба уһан замуудта туслаа ородог, ашаа ехэтэ харгинууд ба трактнуудтар автомашин

льна транспортын регулярна ажалгые автомагистранууд дээрэ эмхидхэхэ... Наржуулагданы, гудронированна, асфальто-бетон ба бетонно харгинуудыг барилгын удельнэ хэмжээ хоёрдохн табанжэ-эйхилээ жэшээгүй ехэ боложо, 210 мянган километр харгын барилга ба реконструкция. Тэрэнтэй хамта, шухала хэрэгтэй текуши ба нэлбэн зааха ремонт саг соонь бэлдүүлжэ, мүнөө байгаа харгинуудыг найнаар байлгахда яадалда тусгаар анхарааа хандуулаха.

Гэбэшье, Бурят-Монгодохи харгын ажахы болбол болошгүйгөөр хожомдожэ үргэлжлээр байна. Харгын барилга хадаа республикын арадай ажахын бүхы халбаринуудай, эгээл хожомдожэ аялан устогань болоно, нимнээ энэ хадаа тэрэнэй буса халбаринуудай саашаа бэхилэхэднээ наа ушаруулна. Харгинуудай муу байһан дээрэһээ, республикын колхозууд ба промышенность хадаа жэл бүхэндэ тон ехэ гарзада ородог байна.

Республиканска ба аймагуудай харгын хэрэггэе эрхилжэ организацинууд болбол харгын барилгада онсо анхарааа хандуулангүй. Харгын хүдэлмэрилгшэдэй худалмэрийн контролировагдаһангүй. Бурят-Монгол АССР-эй Совнарком болбо харгы барилга тухай тогтоол гаргаад, гини энээгээрээ хизаарлаһан байна.

Бурят-Монгодо, автомашин ба морин харгинууд болбол социалистическэ городуудыг колхоз

Общиннын палатада Чемберленэй

VГЭ ХЭЛЭЛГЭ

ЛОНДОН, октябрийн 4. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэлнэй ёһоор, үсэгдэлдэ общиннын палатада премьер Чемберлен үгэ хэлэбэ.

— Хүүлэй неделлин торшо соо, Чемберлен мэдүүлнэ, улахоорондын харилсаанда ехэ шухала событнууд болоо. Сентябрийн 26-да Риббентроп Москва ошонон ба энэ уриалайн результадууд сентябрийн 28-да толилогдоһон байна.

«Германска ба советскэ правительствонууд болбол, Чемберлен хэ энэ, тэднэй туйлаһан хэлсээн, Польшын хоёрон уналга дээрэһээ гараһан асуудалнуудыг өсөөлөн шийдхэгэ, зүүн Европодо удаан сагай миртэ бэхн үндэнэ нуури байгуулба гэжэ мэдүүлбэд. Тэднэй хангаһаар болоходоо, Германи ба Англи, Франциин хоорондохн одооний даие усадхалга хадаа бүхы нацинуудай интересүүдтэ байна. Эдэ хэр правительствонууд болбол энэ зорилгоо шадааһаа нааар туйлахыг оролдох гэжэ мэдүүлнэ».

Даие үргэлжлүүлнэһэнэй түлөө Англи ба Франциин харюусалга ба германо-советскэ консультацинууд тухай советско-германска мэдүүлгэ тушаа хэлэхэ зураа, Чемберлен дурсана: «Английска правительство хадаа эдэ событи-

нуудай урда өөрынгөө позицияг тодорхойлохо нэн гэжэ, зарим кругүүд эрэнэ. Тэд, өөрынгөө позицияг Англиин хубилгахаар юмнэй болоһоние би үрдөөшье хараһагүйб».

Дайннэ зогсоох тухай дуралхал дээрэ тогтохо зураа, Чемберлен болбол, нимэ дуралхал гараха болоо наа ямаршье характертай байхынь уридшалан хэлэхэ шадахагүй байнаб гэбэ. Хэрбээ нимэ дуралхалай орооһань, правительство хаража үзэхэ байха. Правительство болбол урдаа табиган зорилгоо дүүргэһээрэ, дайннэ үргэлжлүүлэхэ ханалтай байна гэжэ Чемберлен тэмдэглэбэ.

Саашань Чемберлен болбол военнэ ябуулгын итог дээрэ тогтобо. «Баруун фронт дээрэ, Чемберлен хэлэнэ, французска сэрэгүүд болбол саашанхи амжалтануудыг туйлажа, германска позицияныг харахаар зохистой пунктинуудыг эзэлэх аргабайдалыг олоһон байна. Английска ехэ экспедиционно арми Франциин ошонхой. Францида байгаа манай самолетууд болбол манай французска союзуудтай хамта үдэршье, һүннэше разведывательна индигдэлнүүд хэдэг ба дайсанай истребительнүүдтэй дайнда ородог байна».

ИНДИЙСКЭ НАЦИОНАЛЬНА КОНГРЕССЭЙ ПОЗИЦИ

Лондон, октябрийн 3. (ТАСС). «Дейли Геральд» газедэй мэдээсэлнэй ёһоор, индийскэ национальна конгрессэй лидернүүд болбол дайн тушаа өөһаднын хандалгыг декларироваһын урда тээ, дайнай зорилго тушаа английска правительствын мэдүүлгые үшөө хэлэжэ байна. Конгрессэй лидернүүд болбол конгресс хадаа Англиин военнэ политикые дэмжэхэ уловинууд правительствотай наймаархалдажа байна гэһэн, Индия ба Бирмын хэрэгүүдэй министрээр Зетландын общиннын палата дээрэ хэзгдэн мэдүүлгэ тушаа ехэ дургайтэнэ.

Мүнөөдэр Нэру ингэжэ мэдүүлбэ: «Конгрессэй ханалаар хадаа, бидэнэр Индин эрээдүйн

байдалда дайн сэрэг ямараар нүдэлэхэ байнаб гэжэ мэдэхэ ёһотойбди. Хэрбээ фашизмыг буруушаахынгаа хажуугаар, империализмыг дэмжэхэ болоо наа, ехэл үбштэйрэгэ ба нуурсахилга болохо байна гэшэ. Дайнай зорилгыг ойлгуулха тухай конгрессэй эрэгтэ хадаа наймаархалга бэшэ гэшэ, энэ хадаа Инди империалистическэ оруну хоорондын дайнда хабдаалсажа удай шадахагүй байһан ушартай холбоотой байна. Сүлөөтэ Инди хадаа өөрынгөө элитээр соносхоһон ба өөрынгөө хүтэлбэри болологдо, тэдэ идеалуудай түлөө тэмсэлдэ өөрынгөө хүсые хаяжа гансал шадаха байна».

Баруун фронт дээрэ

Лонд н, октябрийн 2. (ТАСС). Саарбрюккенсэ э э хын зоригтоо баруун фронт дээрэ французска сэрэгүүдэй угаа ехэ довтолго хүлээгдэнэ гэжэ, «Сенди таймс» газедэй корреспондент бэшэнэ. Мүнөө үдэ, город хадаа урда, зүүн ба баруун талууднаа ар-

теллерийскэ буудалганууд доро байна. Гордые довтолго болбол Саар мурны форсировалхын ба германска лининуудтай ба оборонотой эрид тулалдаанда орохын аргыг французска сэрэгүүдтэ олгоно.

Расстратчигууд хэнээгдэбэ

Сентябрийн 22-24 үдэрнүүдтэ, БМАСР-эй Верховно Судай үгөлөөн коллегий хадаа БМАСР-эй Верховно Судай түрүүлгшэ нүх. Тришин, арадай заседательнууд нүхэд Чапов, Мезенцева ба прокурорын туһалагша нүх. Барташев гэгшэдэй составтайгаар, Шэнэ-тэдхи клуб соо, Щелчков, Попова (Щелчковой наместник), Новокшинов, Савинский ба Золотарев гэгшэдэй үгөлөөн хэрэггэ үзэнэ байна.

Щелчков Роман Гаврилович хадаа Бурмонторгын №25 магазин, промтоварна таһагайн эрхилгшэ байха зураа, советскэ худалдаа муугаар ябуулхын ба хорлохын тула, эдэдэ хорого ябуулхуудай сэнгын хэбэн ба гүрэнэй мүнгыг үржэ, адтовариныг тон ехээр хулгайлан абаһан байгаа. Энэ жулмтай хамта, тэрэнэй наместник Попова болбол тус магазинай продавецээр худалмэрилдэжэ байгаа. Тинхэдэ, продукт, кондитерскэ ба бусад товарнуудай, мүн эдэдэ олон промтоварнуудай сэнгын нэмжэ худалдаһан байна. Жэшээхэдэ, 8-түхэригтэй сентэй II-дохн сортын колбасаа, 10 түхэригтэй сентэй I-дохн сортын колбасаа гэжэ худалдагдһан. Гэмтэд —Щелчков, Попова гэгшэд 21 344 түхэригтэй расстрат хэһэн байна. Тэднэй гэртнэ 17000 гаран түхэригтэй элзэ промтоварн изделинүүд ба 3000 үзүүтэй түхэриг мүнган байһан байна. Гадна, Щелчков, Попова гэгшэд хулгайлан абаһан эд товарнуудта бусадта үндэр сэнгээр худалдажа, спекуляцине саг үргэлжэ хэдэг байгаа.

Щелчковой туһалагшанар — расстратчигууд, жулгунтэй Новокшинов (Бурмонторгын №25/5 ларегой эрхилгшэ) ба Савинский (№25 магазинай эрхилгшэ) гэгшэд Щелчковой саг үргэлжэ архилдаг, халуун ханинуудань мүн. Эдэ хоёр болбол гүрэнэй мүнгыг үрхэн байха юм. Тодорхойлон хэлэхэд, Новокшинов гэгшэ 3490 түхэригтэй расстрат, Савинский — 2500 түх. г. м. үрхэнэ.

Газедүүдэй хуудаланууднаа

Улан-Удын ПБЗ-гэй поликлиникин администраци болбол дифтерий үбшэнтэй тэмсэхэ тухай, лекции уналгыг эмхидхэхээр хараажа, тэрэнэй дүүргэлтэ врачнар, нүхэд Мельникова, Дьяконов гэгшэдэ даалгалан байгаа.

Сентябрийн 29-дэ нүхэр Мельникова хадаа №68 хуруулин, хурагшанай түрэлхидэй дунда, тус үбшэнэй тухай лекции уншаба. Энэ лекцидэн 60 хүнүүд сулгарһан ба лекцинь тон хангалтатайда тоолоо.

Октябрьска революциин XXII-

байна. Бурмонторгын отделенияи директор Золотарев хадаа 1938 оной июль наһааа эхилжэ, мүнөө үдэр хүртэр худалмэрилжэ байхадаа, дурсагдаһадай —Щелчков, Попова ба Новокшинов, Савинский гэгшэдэй хорого аашынь, гүрэнэй зөөринэ хулгайлан абажа байһынь, расстрат хэһынь мэдэжэ байһан аад, ямаршье хэмжээ абаагүй, тэднэй хэрэгүүднэ мурдлага үгөөгүй, харин Щелчковой ба бусадтань туһалажа байгаа.

Золотарев хадаа Щелчковой расстратаа түлэхэ гэжэ, рынок дээрэ эдэдэ промтовар абааһадаһан, артомашина үгэхэ г. м. туһалагшан элзүүлгшэ Мүн байа. Щелчковой хууриг мурдлага документнуудыг оформилжэ үгэһэн байна. Тингэдэ, Щелчков гэгшэ документнуудэ абаад, тэргэдэхыг нэдэнэ байгаа.

Гадна, Золотарев болбол СССР-эй Худалдаанай Арадай Комиссарнуудай, 1939 оной Мартын 7-ной тогтоомжыг, худалмэрилшэдэйнгээ дунда ойлгуулаагүй.

Эдэ преступнигууд, тэднэй туһалагшад бузагай аашануудынь, гаршанэр нүхэд Герасимов, Якунин, Ледовская, Гомбоев, Сандаков, Черенова, Сысолякин гэгшэд ба бусад 10 хүнүүд тодруулан элзүүлһэн байна.

Гэмнэгдшэд Щелчков, Попова ба бусадтай хорого ябуулаһуудань, Советскэ Судай урд, тон эли болоһон байна. БМАСР-эй Верховно суд хадаа эрид хатуу приговор гаргаа. Тодорхойлон хэлэхэд, Р. Г. Щелчковыг гэмнэгийн дээдэ хэмжээ —буудан алахаар шийдхэбэрилһэн байна. А. А. Попова — 10 жэлээр түрмэдэ хааха, һүүлээрнэ 3 жэлээр эрхын хааха ба зөөринэнь конфисковалха. Новокшинов ба Савинский хоёрыг, эрхын ханангүйгөөр 3-3 жэлээр түрмэдэ хааха. С. А. Золотарев — 6 нарын баалтын худалмэри хэхээр шийдхэбэрилбэ. Энэ приговор хадаа Шэнэ-тэдхи ажалшадар найшаагдаба.

Дахи жэлэй оёе угтуулан, ПБЗ-гэй утлыгшын бригада болбол ажалай бүтөөшье тон ехээр дээрүүлэ. Энэ бригадинхид —нүхэд Горичев, Якунов ба Якашинов гэгшэд үйлдэбэрингөө программыг 200—250 процент хүртэр дүүргэнэ. («Гигант Бурятия»

Селенгын МТС-эй тракторист нүх. Сандуев Будажап болбол сентябрийн 24-дэ, ЧТЗ трактораар 17-66 га газар хахалба. Зүгээр юрмоя 9 га байгаа. 72 клг. горючи химагадаба. («Красная Селенга»)

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.